

BULETIN INFORMATIV

Nr. 56

Sibiu, octombrie 2008

Din activitatea cercetătorilor

După o vară călduroasă, în care redactorii celor trei reviste ale Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu au definitivat și înaintat la tipar ultimul număr – este vorba despre volumele: *Forschungen zur Volks- und Landeskunde* nr. 51/2008, *Anuarul I.C.S.U.* nr. XV/2008 și *Studii și Comunicări de Etnologie* nr. XXI/2007 – putem sintetiza activitatea laborioasă a cercetătorilor noștri, pe care o prezentăm în continuare.

Dr. Sigrîd Haldenwang a participat în data de 23 august a.c., la Festivalul *Pro Ethnica*, organizat la Sighișoara. Lucrarea prezentată de colega noastră, *Relații lingvistice transilvano-luxemburgheze* se referă la graiurile săsești vorbite în 240 de localități din Transilvania, considerate dialecte ale spațiului vestic-central german și central francon, cu împrumuturi din limba română și maghiară. Graiurile săsești se aseamănă cu cele vorbite în spațiul Köln – Trier. Există o asemănare cu graiurile vorbite în Luxemburg, diferența provenind din despărțirea, veche de sute de ani, de localitățile de baștină, precum și dintr-o evoluție lingvistică diferită, în care un rol la fel de important l-au avut diversele mixaje lingvistice.

Dr. Vasile Ciobanu a participat la Sesiunea de comunicări științifice: *Orașul și Biserica*, organizată de Universitatea din Oradea și C.I.O.R., care s-a desfășurat la Oradea în perioada 26–28 septembrie 2008. Colegul nostru a prezentat comunicarea: *Sibiul și bisericile sale în secolul al XX-lea*. A fost prezent, de asemenea, la Simpozionul național *Monumentul. Tradiție și viitor*, ediția a X-a, organizat de Complexul Național Muzeal „Moldova” din Iași, C.I.O.R., Institutul Național al Monumentelor Istorice București, ș. a., care a avut loc la Iași în perioada 2–5 octombrie 2008.

La secțiunea *Cercetări de istorie urbană*, dr. Vasile Ciobanu a susținut comunicarea științifică: *Relații culturale între Iași și Sibiu în secolul al XX-lea*. În data de 24 octombrie, a prezentat lucrarea *Sașii din Brașov în anii 1944–1964*, la Simpozionul: *Brașovul în perioada 1944–1964. 20 de ani din istoria unui oraș transilvan*. Simpozionul a fost organizat de Societatea de Studii Transilvane, Arhiva și Biblioteca Bisericii Negreși Muzeul „Casa Mureșenilor” din Brașov.

Dr. Paul Niedermaier a fost prezent între 26–28 septembrie la Sesiunea *Orașul și biserica*, organizată de către CIOR la Oradea, unde a prezentat comunicarea *Impactul mărimii orașului asupra bisericilor în Transilvania*. De asemenea, a participat în perioada 14–16 octombrie la colochiul Comisiei mixte a istoricilor români și maghiari organizat la București de către Academia Română și Academia Maghiară de Științe. În cadrul temei generale: „Religie, societate, stat” a prezentat comunicarea *Semnificația concepției bisericilor transilvănene în contextul schimbărilor social-culturale*.

Dr. Dan Dumitru Iacob a fost prezent la Simpozionul național: *Monumentul. Tradiție și viitor*, ediția a X-a, organizat la Iași între 2–5 octombrie, unde a susținut comunicarea: *Proiecte de sistematizare în Iași primei jumătăți de secol XIX*. De asemenea, în cadrul Sesiunii de comunicări

științifice: *Orașul și Biserica*, organizată la Oradea între 26–28 septembrie, a prezentat referatul: *Caracteristici ale amplasării sinagogilor din Iași în secolul al XIX-lea*.

Dr. Anda-Lucia Spânu a participat la Sesiunea de comunicări științifice: *Orașul și Biserica*, organizată la Oradea între 26–28 septembrie, unde a prezentat comunicarea: *Bisericile în imagini istorice ale orașelor – realitate și simbol*. La Simpozionul național: *Monumentul. Tradiție și viitor*, ediția a X-a, organizat la Iași între 2–5 octombrie, a susținut lucrarea: *Piețele centrale ale orașelor în imagini istorice*.

Dr. Gudrun-Liane Ittu a publicat următoarele lucrări: *Aspecte din viața cotidiană a familiei von Heyendorff*, în Grup Școlar de Industrie Ușoară din Mediaș, Catedra de Istorie și Științe Socio-Umane Bibliotheca Historica, Philosophica et Geographica VII, Editura *Samuel Mediaș* 2008, p. 129–134; *Pe urmele „Genealogiei familiei Schirmer”*, în Brukenthal Acta Musei, vol. III. 2, Sibiu/Hermannstadt 2008, p. 189–191; *Un document important intrat de curând în colecția de manuscrise a Muzeului Brukenthal*, în Brukenthal Acta Musei, vol. III. 1, Sibiu/Hermannstadt 2008, p. 329–334. De asemenea, a participat la Simpozionul: *Brașovul în perioada 1944–1964. 20 de ani din istoria unui oraș transilvan*, organizat la Brașov în data de 24 octombrie, unde a prezentat comunicarea: *Arta plastică brașoveană în 1949 și 1950, reflectată în cotidianul „Neuer Weg”*. În intervalul 29 septembrie – 8 octombrie, colega noastră a efectuat un stagiu de cercetare științifică în Muntenegru, în cadrul acordului de colaborare încheiat între Academia Română și Academia Muntenegreană de Științe și Arte. Tema propusă spre cercetare a vizat „Arta plastică Art Nouveau în Muntenegru și Transilvania – o abordare comparativă”, aceasta fiind justificată de numeroasele puncte comune care există în cele două zone geografice. Pe de-o parte, ambele au fost periferice față de marile centre artistice europene, iar pe de altă parte, aflându-se mai mult timp sub stăpânirea Imperiului Habsburgic, numeroși artiști din centrul Europei au activat pe meleagurile lor. Datorită faptului că Secession/Art Nouveau/Jugendstil a fost unul dintre importante stiluri internaționale de la finele secolului al XIX-lea și începutul celui următor, elemente ale lui pot fi găsite în cadrul tuturor școlilor naționale de artă europeană.

Dr. Ilie Moise a participat la Sesiunea de comunicări științifice a Muzeului Municipal Câmpulung-Muscel, ediția a XXIII-a, din 25–26 septembrie 2008, cu lucrarea: *Roiri mărginene: Galeșul de Argeș*. În data de 27 septembrie a participat la Bran, la Simpozionul *Rânduiești pastorale*, organizat cu prilejul sărbătorii „Răvășitul oilor”. Între 2–4 octombrie a fost prezent la Conferința Națională a Asociației de Științe Etnologice din România, care s-a desfășurat la Bușteni, cu lucrarea: *Drumul colecțiilor – de la fondurile private la patrimoniul etnologic*. În perioada 6–7 septembrie a fost membru în juriul de evaluare a participanților la ediția a 42-a a manifestării „Târgul olarilor”, Sibiu 2008. În cursul lunii octombrie, Ilie Moise a primit titlul de *Cetățean de onoare* al comunei natale, Cut (jud. Alba), ca recunoaștere a întregii sale activități în domeniul etnologiei românești.

Andreea Buzaș a susținut comunicarea științifică: *Muzeele etnografice – prelungiri ale civilizației tradiționale în turism*, la Conferința Națională a Asociației de Științe Etnologice din România, care s-a desfășurat la Bușteni în perioada 2–4 octombrie 2008.

Dr. Gabriela Panțel a fost invitată de Ministerul Culturii din Egipt să facă parte din juriul Festivalului Internațional de Teatru Experimental (CIFET), care s-a desfășurat la Cairo în perioada 10–20 octombrie 2008. În concurs au participat 30 de trupe de teatru din Africa, Asia, Europa și America, marele premiu, pentru cel mai bun spectacol, fiind câștigat de o trupa din Danemarca. România a fost prezentă cu două trupe, care au prezentat câte două spectacole în afara concursului. În dimineața zilei de 13 octombrie a avut loc un simpozion în care fiecare din cei 11 membri ai juriului veniți din diverse colțuri ale lumii (Statele Unite ale Americii, Canada, Mexic, Franța, Italia, Germania, România, Kuweit, Egipt, Rusia, China) a susținut un expozeu cu privire la teatrul din țara lor, tendințe și experimente.

Apariții editoriale

Historia Urbana

Au apărut numerele 1–2 din volumul *Historia Urbana*, tom XV, 2007. Cuprinsul ne dezvăluie o serie de studii și articole interesante, pe care vă invităm să le parcurgeți; prezentăm câteva titluri: Cuvântul guvernatorului BNR, acad. Mugur Isărescu, la deschiderea lucrărilor sesiunii „Banca și orașul”, 7 iunie 2007 / The Speech of the Governor of the National Bank of Romania, Mr. Mugur Isarescu, at the opening of the Session „Bank and Town”. MARIN BALOG, Brașovul – centru financiar și bancar al Transilvaniei la mijlocul secolului al XIX-lea / Brașov as Financial and Banking Center at the Middle of the 19th Century; MIHAI D. DRECIN, Orașul Sibiu și băncile sale (secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea) / The Sibiu City and its Banks (19th Century – the Beginning of 20th Century); OLIVER VELESCU, Banca „Creditul Funciar Urban” – factor de civilizație. O privire asupra societății bucureștene de la sfârșitul secolului al XIX-lea / Die Bodencreditbank „Creditul Funciar Bancar” – ein Zivilisationsfaktor. Betrachtungen zur Bukarester Gesellschaft vom Ende des 19. Jahrhunderts; ION ZAINEA, Bănci românești în Oradea / Romanian Banks in Oradea; RADU SĂGEATĂ, LILIANA GURAN, Serviciile bancare în orașele românești. Analiză teritorială / Bank Activities in Romanian Cities. Territorial Study; MIHAELA TONE, CRISTIAN PĂUNESCU, Despre extinderea rețelei de sucursale și agenții a BNR (1880–1930) / The Spread of Branches and Agencies of the National Bank of Romania (1880–1930), NADIA MANEA, BRÎNDUȘA COSTACHE, Funcționarul BNR în perioada interbelică, între rigoarea profesională și realitatea socială urbană / The NBR Official in the Inter- World Wars Period, between the Professional Rigour and the Urban Social Reality, VIRGILIU Z. TEODORESCU, Monumentul de for public în viziunea finanțistului Eugeniu Carada / The Monument of Public Forum in the Vision of the Financier Eugeniu Carada , CONSTANTIN JUAN-PETROI, Ioan G. Bibicescu – Guvernator al Băncii Naționale a României – Activitatea de mecenat cultural pentru românii de pretutindeni / Ioan G. Bibicescu – The Governor of the National Bank of Romania – The Activity as a Cultural Mecenat for all the Romanians. ANCA MARIA ZAMFIR, Banca Națională (Săsească) din Brașov – o clădire Jugendstil / The National Bank of the Saxons from Brașov – a Jugendstil Building. PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, Biserici dispărute la Suceava / Églises disparues à Suceava, DORIN-IOAN RUS, Influența factorului politic asupra denumirilor de străzi din Reghin / The Political Influence on the Naming Process of the Streets of Reghin; CARMEN OPRESCU, Vilegiatura și modernizarea spațiului urban din Câmpulung Muscel (1890–1920) / La villégiature et la modernisation de l'espace urbaine de Campulung Muscel; ȘERBAN PĂTRAȘCU, O încercare de modernizare a Craiovei din vremea celui de-Al Doilea Război Mondial: serviciul de tramvaie și troleibuze / An Attempt to Modernize Craiova during the World War II: the Trams and Trolley Buses Services. PAVEL KLADIWA, A Friend or an Enemy of the Proletariat? An Entrepreneurial Campaign for the Factory Working Class in Ostrava at the Turn of the Nineteenth and Twentieth Centuries / Un prieten sau un inamic al proletariatului? O campanie antreprenorială pentru clasa muncitoare din Ostrava la răscrucea secolelor XIX–XX ; CORNEL CRACIUN, Reflecții asupra situației intelectuale la Sânnicolaul Mare în anii interbelici / Réflexions au sujet de la situation intellectuelle à Sânnicolaul Mare (commune dans le département Timiș-Torontal) pendant l'entre-deux-guerres. ISTVAN NEMETH, Kassa város archontológiája: Bírák, belső és külső tanács 1500–1700 [Arhondologia orașului Košice: judecătorii, consiliul intern și extern 1500–1700], Budapest, Szentpétery Imre Történettudományi Alapítvány, 2006, (Iulia Caproș); DANUT DOBOS (coord.), STELA CHEPTEA, ANTON DESPINESCU, FABIAN DOBOS, TEREZA SINIGALIA, GHEORGHE HERES, CORNEL CADAR, Catedrala romano-catolică Iași, Editura Presa Bună, Iași, 2005, (Vasile Ciobanu). COSTIN CLIT, Biserica „Sfântul Gheorghe” din Huși, Editura Sfera, Bârlad, 2006, (Dan Dumitru Iacob); CARMEN MANATE, SAMI FIUL, VIORICA OPREA, Comunitatea evreilor din Brașov secolele XIX–XX, Brașov, Editura Transilvania Expres, 2007 (Carmen-Florentina Olteanu). IN HONOREM: Paul Niedermaier la 70 de ani (Vasile Ciobanu).

Studii și Comunicări de Etnologie

De curând a văzut lumina tiparului tomul XXI/2007 din *Studii și Comunicări de Etnologie*, redactor șef Ilie Moise. Spicuim din sumar: Amalia Pavelescu – *Din folclorul Mărginimii Sibiului. Credințe și practici pre- și postnatale*; Ilie Moise – *Asociațiile profesionale ale oierilor din Mărginime și turismul de factură etnologică*; Victor V. Grecu – *Epitetul cromatic de origine populară în nuvelele lui Liviu Rebreanu*; Andreea Buzaș – *De ce o arhivă de folclor în orașul de pe Cibin?* Virgiliu Florea – *Conferințe Ilchester despre literatura greco-slavonă și relațiile cu folclorul Europei în timpul Evului Mediu (1887)*; Camelia Burghele – *Povestea lui Virag bacsii, românul-vrăjitor apreciat de vecinii șvabi și maghiari*; Ligia Mihaiu – *Apa în practicile etnoiatrice*; Ovidiu Papana – *Sistemul sonor bazat pe intonația relativă a treptelor, la români*; Constantin Catrina – *George Barițiu despre problemele creației artistice în Transilvania sec. al XIX-lea. Valorificare și conservare*; Ioan Praoveanu – *Prelucrarea laptelui în tehnici tradiționale la români*; Vasilica Izdrailă – *Tehnici de decorare a țesăturilor etnografice. Terminologie populară*; Olimpia-Angela Coman-Sipeanu – *Cultul marial oglindit în icoana pe sticlă*; Mirel Bucur - *Pictură pe sticlă de origine apuseană în colecția CNM ASTRA*; Carmina Maior - *O familie din Mărginimea Sibiului. Evoluția, locul și rolul ei în comunitate (în a doua jumătate a sec. al XIX-lea și în sec. XX). Studiu de caz*; Maria Bozan – *Călătoria ca experiență a multiculturalității. Consecințe etnomuzeologice în Transilvania*; Alexandra Gruian – *Considerații privind aruncătorul de sulită din colecția Muzeului de Etnografie Universală „Franz Binder”*; Felicia Morândău – *Comunitatea rurală în contextul transformării istorice*.

I.C.S.U.S., Bdul Victoriei 40, 550024 – Sibiu
Tel.: (0269) 212604, tel./fax: 216605
e-mail: pantel@icsusib.ro; www.icsusib.ro

Redactor: Gabriela Panțel

ISSN 1224 – 1660